

ЗВЯЗДА

Орган ЦК і Мінскага Абкома КП(б)Б

№ 147 (6726) | 26 чэрвеня 1940 г., серада | ЦАНА 10 КАП.

ДЗЕВЯТЫ ПЛЕНУМ ВЦСПС

25 чэрвеня ў Маскве ў Калонным Зале Дома Саюзаў адкрыўся IX пленум ВЦСПС. У рабоце пленума прымаюць удзел старшыні і члены прэзідыума цэнтральных камітэтаў саюзаў, старшыні абласных, фабрычна-заводскіх і мясцовых камітэтаў.

Пленум абмеркаваў пытанне аб пераходзе на 8-гадзінны рабочы дзень, на 7-дзённы рабочы тыдзень і аб забароне самавольнага пакідання рабочымі і служачымі прадпрыемстваў і ўстановаў.

3 дакладам выступіў сакратар ВЦСПС тав. Швернік.

Усе выступы ў спрэчках гораць вітамі ініцыятыву Прэзідыума ВЦСПС, намішчанага рад мерапрыемстваў на ўмацаванне працоўнай дысцыпліны, бяспечнай барацьбе з холэрай, летунамі, хазарганізатарамі вытворчасці. Прамоўны паказвалі, што працоўныя з вялікім задавальненнем сустрапаюць гэтыя меры, бо яны яшчэ больш умацоўваюць сацыялістычную дзяржаву, умацоўваюць матушчы Чырвоны Аргані і Ваенна-Марскога Флоту.

(ТАСС.)

БОЛЬШЭВІКІ МІНСКАЙ ОБЛАСЦІ ПАВІННЫ ЎЗОРНА ПАДРЫХТАВАЦА ДА ЎБОРКІ ЎРАДЖАЮ І ЗАГАТОВАК!

Мінская область, як і ўсе абласці нашай рэспублікі, уступае ў найважнейшы этап барацьбы за высокі ўраджай — першую ўборку і загатоўку сельскагаспадарчых прадуктаў.

Калгаснікі Мінскай абласці перажываюць зараз дзіўнае пачуццё пачынаючы вытворчага ўздыгу. Пастанова Цэнтральнага Камітэта ВКП(б) і Савета Народных Камісарыяў Саюза ССР аб змяненні ў палітыцы загатоўкі і запусце сельскагаспадарчых прадуктаў націснула шырокае калгаснае масы на новы пераможны. Калгаснікі і саюзны Мінскай абласці, асабліва перадавыя тэхнікі, на аснове сацыялістычнага опарніцтва працякаюць вясновае сябу ў сістэмы тэрміны і на высокім агратэхнічным узроўні. У выніку гэтага створаны ўсе ўмовы для атрымання ў 1940 годзе высокага ўраджаю ўсіх сельскагаспадарчых культур.

Калгаснікі добра ведаюць, што чым больш ураджай яны зберуць з кожнага гектара, тым лепш умядуць грамадскаму гаспадарству і тым больш поўнай вагі будзе прыдаваць. Калгаснікі, работнікі машына-трактарных станцыяў і саюзаў, спецыялісты сельскай гаспадаркі гараць жадааннем правесці ўборку свечасова, а ў сістэмы тэрміны і высокакачэства.

У гэтым годзе ўборачная плошча Мінскай абласці пах зялёнай культуры займае 419.156 гектараў, бульбай — 89.357 гектараў, ільмом — 25.653 гектараў, звыш 400.000 гектараў сенажаці. Для свечасовага і добраахвотнага правядзення ўборкі ўраджаю ў Мінскай абласці ёсць усе ўмовы. У абласці налічваецца 396 камбайнаў, 714 маладарань, каля 5 тысяч конных жывяраў, звыш 3.000 конных маладарань, каля 2.000 сенажаці, 147 трактарных ільмодарань, ёсць у дастатковай колькасці праспешны сельскагаспадарчы інвентар.

Важнейшая задача партыйных, саветскіх, зямельных і загатоўчых арганізацый, работнікаў МТС, саюзаў і калгасаў — высокакачэсна правесці ўборку і ўсе работы па лягату пасеваў, быстрой заарышцы пахтоўку і пасяховае правесці ўборку ўраджаю і загатоўкі сельскагаспадарчых прадуктаў ўраджаю 1940 года.

Уборку ўраджаю трэба правесці ў самыя сістэмы тэрміны і без ніякіх страт.

Трэба ўлічыць неахопы мінулага года ў пахтоўку да ўборкі ўраджаю і не дапусціць іх сціла. Сур'ёзная ўага павінна быць звернута на свечасовае і добраахвотнае рамоні трактарнага інвентара і ўсіх сельскагаспадарчых машынаў. Шчыт МТС абласці — Вераскоўская (Валгомыскага раёна), Чыжыўская (Большыскага раёна), Янушоўская (Лайоўскага раёна), Астраницкая-Гаразненская (Мінскага раёна), Борнаўская (Пашчаніцкага раёна) і Кучынінская (Слуцкага раёна) — павінна закончыць рамоні камбайнаў, 23 МТС яшчэ не адрамантавалі ні аднаго камбайна, у прыгатаванні, у Барнаўскай раёне не адрамантавані ні аднаго камбайна. Неабходна закончыць рамоні камбайнаў і іншых ўборачных машынаў разважжа правяршыць ход рамоні за ўсіх абласці!

Інфармацыйнае паведамленне

- 1. Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР ад 23 чэрвеня 1940 года ў абласце Старадарожскага раёна Мінскай абласці ўтвораны наступныя сельсаветы: а) Залужскі — за лік разбуйнення Драмынскага і Іўнскага сельсаветаў; б) Паставіцкі — за лік разбуйнення Новадарожскага сельсавета; в) Драмынска-Іўнскага сельсавета пераймяваная ў Падарэскі сельсавет, з перанясеннем цэнтара сельсавета ў вёску Падарэска (каляска Іўнскага).

40 новых райхарчакмбінатаў

Для павелічэння выпуску харчовых прадуктаў на базе мясцовай сыравіны Наркамат харчовай прамысловасці БССР разам з Абхарчпрамамі арганізаваў у гэтым годзе 40 новых райхарчакмбінатаў. Камбінаты будуць перапрацоўваць фрукты і ягады, засольваць гародніну.

МТС і калгасам і аказаць канкрэтную дапамогу адстаючым МТС.

На 20 чэрвеня 1940 года толькі два раённыя абласці — Старобінскі і Мінскі — закончылі поўнае пахтоўку. Асабліва адстаюць у працоўнай Барысаўскі раён, які прапаў ільму толькі 0,9 проц. агрульнай плошчы, Дзяржынскі — 30,8 проц., Грэскі — 30,2 проц. Раён раён — Вягжыцкі, Барысаўскі, Заслаўскі, Дзяржынскі, Саўскі, Грэскі — яшчэ не разгарнулі ўборку сена.

Важнейшую ролю ў правядзенні ўборкі адгравіваюць кадры. Неабходна, каб райкомы партыі і выканаўчы камітэты Саветаў кантуатаў працоўных разважжа правесці забяспечанне МТС камбайнерамі, памочнікамі камбайнераў, машыністамі, трактарыстамі, шафэрамі, ільмодараньшчыкамі. Ёсць пэлы рад выпадкаў, калі камбайнеры і трактарысты працуюць не на сваіх спецыяльных. Гэта некармавальнае становішча трэба разважжа ліквідаваць.

Учора пачаў сваю работу пленум Мінскага абкома ВКП(б). Разгарнуўшыся гарачыя спрэчкі па калгалу старшыні выканкома абласнога Савета дэпутатаў працоўных тав. Пейкіна аб пахтоўчым да ўборкі ўраджаю і загатоўкі сельскагаспадарчых прадуктаў паказвалі, што большыя Мінскай абласці бялігасна ўскрываюць існуючыя недахопы і гараць жадааннем узора праспешы, які і належыць большымак стацінай абласці, ўборку ўраджаю і загатоўкі.

У партыі ўвагі ўсёй партыйна-палітычнай работы трэба паставіць разважжэнне кожнаму калгасніку тых абавязкаў, што вынікаюць з новай палітыкі загатоўкі і запусце сельскагаспадарчых прадуктаў. Пастанова партыі і ўрада аб змяненні ў палітыцы загатоўкі і запусце сельскагаспадарчых прадуктаў да ў рукі кіраўніцтва калгасаў, МТС і раённаў баўтву зброю ў барацьбе за новы росквіт калгаснага ладу і зьяўляе калгасны масы на барацьбу за высокі ўраджай.

Да пачатку ўборкі трэба падрыхтаваць крытычныя наказы для асушкі і ачыткі зямля, забяспечыць іх вельміма, вагамі, сертыфікатамі і праўдзіннымі лагатамі.

Побач з ўборкай ўраджаю неабходна арганізаваць і загатоўкі. Зіа зямля дзяржаве ба абавязковы пастаўкаў, натуральна павінна быць арганізавана непаўна ад камбайнаў і маладарань. Да пачатку загатоўкі трэба правесці добраахвотнае і дэвізавыя сьмадаў, забяспечыць загатоўчым пунктам неабходны інвентаром.

Партыйныя арганізацыі ў сваёй палітычнай работе павінны ўлічваць перадавы вопыт калгасаў — уздольны ўсесамай сельскагаспадарчых выстаўкі. Шырокі разгорванне сацыялістычнае спарытыва, неабходна ўборку ўраджаю і загатоўкі праводзіць пад знакам мабілізацыі шырокіх мас калгасніцаў на права ўдзелу на ўсесамай сельскагаспадарчых выстаўкі 1941 года.

Урабь ўраджаю і сістэмы тэрміны і без малейшых страт арганізавана правесці загатоўкі сельскагаспадарчых прадуктаў — баявая задача ўсіх партыйных і непартыйных большэвікоў Мінскай абласці!

ва-Горнака сельсавета ў Падарэскі сельсавет.

2. Указам Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР ад 23 чэрвеня 1940 г. гарадскі пасёлак Урочы выдзелен з састава Урочка сельсавета, Слуцкага раёна, Мінскай абласці.

Урад сельсавет пераймяваная ў Тольмаўскі сельсавет з перанясеннем цэнтара сельсавета ў вёску Поўшчы (каляска Іўнскага).

Сакратар Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР Л. ПАТКОУ.

ЗВАРОТ

Усесаюзнага Цэнтральнага Савета Прафесіянальных Саюзаў

Да ўсіх рабочых і работніц, інжынераў, тэхнікаў і служачых, да ўсіх членаў прафесіянальных саюзаў

Таварышці!

Капіталістычны свет зноў патрасіў суверэнтнай вайны. Другая імпэрыялістычная вайна ўжо захавіла ў сваю арбіту больш палавіны насельніцтва зямнога шара. Ва ўсім капіталістычным свеце — у Еўропе і Азіі, Амерыцы, Афрыцы і Аўстраліі — прамысловасць, транспарт, сельская гаспадарка пажак падпарадкаваны ітарэсам вайны. Да адмоваў запічан прас капіталістычнай эканамічнай, рабочы працуе на 10—12 і больш гадзін у суткі, аменены ўсе ідэальны і святковыя дні. Шляхам такой усесагульнай вяснінкі гаспадаркі імпэрыялістычнай дзяржавы каласальна павысілі вытворчасць усіх відаў уаарэння.

Такім чынам, узрасла ваенная небяспека для нашай краіны, міжнародная абстаноўка стала багатай на нечаканасці.

У гэтых умовах наша краіна, верная палітыцы міру, абавязана ўзмацніць сваю абаронную і гаспадарчую матушасць. Наша краіна не можа быць менш падрыхтавана ў вытворчасці прадметаў уаарэння і іншых неабходных тавараў, чым капіталістычныя краіны. Мы павінны стаць у мюга разам з імі, каб быць усёбакова гатовымі да любых іспытанняў. Мы павінны стаць яшчэ больш матушай краінай як у гаспадарчых, так і ў ваенных адносінах. Наша задача — яшчэ больш мадаваць уаарэнню краіны, мадаваць Чырвоную Аргані, ваенна-марскі і наветраны флот, уаарэнна-каналвад і павелічыць іх уаарэнне, мадаваць сацыялістычную прамысловасць, якая забяспечвае Чырвоную Аргані ўсім неабходным. Мы абавязаны напругіць усе сілы для даейшага развіцця індустрыі, для ўмацавання нашай дзяржавы. Нам трэба больш металу, вугалю, нафты, больш самалётаў, танкаў, гарнат, снарадаў, больш паравозаў, вагонаў, станкоў, аўтамабіляў, больш прадукцыі ўсіх галін нашай народнай гаспадаркі!

Для даейшага ўмацавання абароннай матушасці сваёй радзімы, рабочы клас СССР павінен пайсці на неабходныя афяры. Усесаюзны Цэнтральны Совет Прафесіянальных Саюзаў лічыць, што імпэрыялісты 7—8-гадзінны рабочы дзень на нашых прадпрыемствах і ва ўстановах у даны момант недастатковы для выканання задач, што ставяць перад саветскай краінай. Калі ў капіталістычных краінах рабочы вымуш працаваць па 10—12 гадзін у суткі да буржуазію, то наш саветскі рабочы можа і павінен працаваць больш чым зараз, на крайняй меры 8 гадзін, бо ён працуе на сябе, на сваю сацыялістычную дзяржаву, на карысць народа.

Усесаюзны Цэнтральны Совет Прафесіянальных Саюзаў лічыць, што ў даных умовах павінна быць павялічана працягласць рабочага дня для рабочых і служачых на ўсіх дзяржаўных, кааператывных і грамадскіх прадпрыемствах і ўстановах і дасягана да 8 гадзін. Неабходна працягласць рабочага дня павялічыць:

- з 7 да 8 гадзін на прадпрыемствах з 7-гадзінным рабочым днём;
- з 6 да 7 гадзін — на работах з 6-гадзінным рабочым днём, за выключэннем прафесій са школьнымі ўмовамі працы;
- з 6 да 8 гадзін — для служачых устаюў;
- з 6 да 8 гадзін — для асоб, дасягнуўшых 16 год.

Усесаюзны Цэнтральны Совет Прафесіянальных Саюзаў лічыць таксама, што існуючыя арганізацыі работы на прадпрыемствах і ва ўстановах на аснове 6-дзённага звышчае выпуску прадукцыі. К таму-ж пераход на 6-дзённы ў горадзе старэйшы разрыў паміж працоўнымі горада і вёскі, бо ў вёсцы і да перапынкаў часу існуе 7-дзённы тыдзень. Неабходна і ў горадзе на дзяржаўных, кааператывных і грамадскіх прадпрыемствах і ва ўстановах перайсці на 7-дзённы тыдзень.

Гэтыя мерапрыемствы будуць сур'ёзным крокам да даейшага ўмацавання дзяржаўнай і абароннай матушасці саветскай краіны. Божыя рабочы, кожная работніца добра ведаюць, што лішняе гадзіна работы і пераход на 7-дзённы тыдзень дадуць дадатковы колькасць прадукцыі. Павелічэнне рабочага дня і ліку рабочых дзён дасць нашай краіне дадатковыя сотні тысяч тавараў, вугалю, руды і металу,

Сход інтэлігенцыі горада Мінска

Учора ва ўрачыстай абстаноўцы ў памяшканні Вялікага дзяржаўнага ордэна Леніна операга тэатра БССР адбыўся сход інтэлігенцыі горада Мінска, прысвечаны вынікам докладаў беларускага мастацтва ў Маскву.

Кароткай уступнай прамовай схода акрымае сакратар Мінскага абкома і гаркома ВКП(б) тав. Матвееў.

— Доклад беларускага мастацтва ў Маскву, — гаворыць тав. Матвееў, — з'явілася сапраўдным святкам беларускага народа, зямлянальнай палэвы і культурным жыццём ўсёй нашай краіны. Высокая апэнка, якой удасгоена мастацтва нашай рэспублікі, павінна з'явіцца новым вясцзэрным ступеням яшчэ больш павысіць і натхнівай работы.

У прэзідыум схода аднагоасна выбіраюцца сакратары ЦК ВКП(б) тт. Панамарэнка П. К., Кузінін М. В., Машін В. Н., Старшыня СНК БССР т. Мясцяў К. В., Старшыня Прэзідыума Вярхоўнага Савета БССР т. Наталевіч П. Я., уаапарважыцы Камісіі Партыйнага Кантроля пры ЦК ВКП(б) на БССР т. Захарав М. Г., намеснікі Старшыні СНК БССР тт. Ванеў, Захарав, Народны камісар унутраных спраў БССР т. Панава І. Ф., сакратар Мінскага абкома і гаркома ВКП(б) т. Матвееў А. П., тт. Власав, Бударнін, народная артыстка СССР Аляксандраўская І. П., народныя мастакі драматычнага тэатра Вяршы, народныя артысты БССР тт. Глебав Г. П., Валдарыскі В. П., Ерылаў А. Н., Жылановіч І. Ф., Заспекі П. І., Мадок Р. В., заслужаныя артысты БССР тт. Рахленка Л. Г., Грыгоніч Г. Ю., Арсенка А. Д., асадымак Ануф'яў, прафэсар Мелькі, Снегоў, заслужаны дзеят мастацтваў Агурз З. І. і іншыя.

Пад доўгіх незмаўчальных аплачываюцца схода аднадушна выбірае ў саставу пачётнага прэзідыума Вялікага прадыра народнаў таварышча Сталіна і яго верхніх сарацікаў тт. Молатава, Варашылава, Ягаўнавіча, Калініна, Андрэева, Міхайла, Жыданова, Хрушчова, Верыя, Шверніна і Дзігітэра.

З выключным удзякам прысутным выбіраюць пачётным старшынём схода Іосифа Вісарыянавіча Сталіна.

Кароткі даклад аб выніках докладаў беларускага мастацтва ў Маскву робіць начальнік Упраўлення па справах мастацтваў пры СНК БССР тав. Озёрскі. Ён падрабязна расказвае аб тым выключным поспеху, з якім беларускія артысты, кампазітары, мастакі прадэманстравалі ўдальненні беларускага мастацтва ў агульны наш радзімы —любвіны Маскву.

— Зараз, — гаворыць тав. Озёрскі, —

тысяч новых самалётаў, гарнат, самалётаў, танкаў і іншых машынаў, на сотні ільмодарань руды шырокае спажывання.

І пасля павелічэння на адну гадзіну, рабочы дзень у СССР паранейшаму астаецца самым кароткім рабочым днём у свеце. Ён павінен стаць і самым прадукцыйным.

На нашых прадпрыемствах і ва ўстановах пераважна маса рабочых і служачых члена і добраахвотна адносіцца да сваіх абавязкаў, да выканання законаў аб працы і працоўнай дысцыпліне. Але побач з імі ёсць некалькі частка, а іменна 3—4 процанты малых рабочых і служачых, якія ўстаюць на вытворчасці, якія, карыстаючыся асуднасцю беспрацоўя, апішчаюцца саветскай ўладай, і заўважываюць ітарэсам саветскай дзяржавы, перабягаюць з ваюна на завод, падрываюць справу дысцыпліны, не жадаюць чэсна працаваць, пагарджаюць адносіцца да выканання патрабаванняў, устаноўленых законам адобраных народаў. Супроць гэтых дэтугоў, прагучыць і павінны быць у даны момант умоцнены меры пакарэння. Сацыялістычная дзяржава рабочых і сялян не можа прынесці далей, каб гэтыя людзі нанеслі страты народнай гаспадаркі. Дзяржава абавязана абараніць народную гаспадарку ад хазарганізатарскай вытворчасці, абавязана абараніць ітарэсы народа.

Усесаюзны Цэнтральны Совет Прафесіянальных Саюзаў лічыць, што павінна быць забаронена самавольнае пакіданне рабочымі і служачымі дзяржаўных, кааператывных і грамадскіх прадпрыемстваў і ўстановаў, а таксама самавольны пераход з аднаго прадпрыемства на другое або з адной установы ў другую. Усесаюзны Цэнтральны Совет Прафесіянальных Саюзаў лічыць, што рабочыя і служачыя, самавольна пакінуўшы дзяржаўныя, кааператывныя, грамадскія прадпрыемствы і ўстановы, павінны аддавацца суду і па прыговору суда падвяргацца турмунаму зняволенню, а прагучыць павінны карыцца патраўна-працоўнай работамі па месцу работы, з утрыманнем на пэўна тэрмін часткі і заробатнай плагі.

Усесаюзны Цэнтральны Совет Прафесіянальных Саюзаў увайшоў ва ўрад СССР і ў Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР з прапановай аб павелічэнні рабочага дня і дзевяці гадзін да 8 гадзін, аб пераходзе з шасцігдзінна на 7-дзённы тыдзень і аб забароне самавольнага пакідання рабочымі і служачымі прадпрыемстваў і ўстановаў. Гэтыя прапановы ўрадам СССР і Прэзідыумам Вярхоўнага Савета СССР адобраны.

Усесаюзны Цэнтральны Совет Прафесіянальных Саюзаў заклікае ўвесь рабочы клас і ўсю інтэлігенцыю скарыстаць да дна ўсе магчымасці даейшага росту прадукцыйнасці працы ў СССР, памятаючы словы Леніна аб тым, што прадукцыйнасць — гэта ў канчатковым выніку самае важнае, самае галоўнае для перамогі новага грамадскага ладу. Павысць прадукцыйнасць працы, даць сваёй дзяржаве больш прадукцыі, патрабаў для росту гаспадарчай і абароннай матушасці, — у гэтым найпершы доўг, абавязак кожнага тружачага, у якой-бы галіне народнай гаспадаркі ён ні працаваў. Выкананнем гэтага абавязку кожны грамадзянін Саветаў Саюза працяглае сваёй патрыятычнае, працяглае аднаснась сваёй радзіме.

Усесаюзны Цэнтральны Совет Прафесіянальных Саюзаў выражае ўпэўненасць у тым, што рабочыя і работніцы, інжынеры, тэхнікі і служачыя, усе члены прафесіянальных саюзаў пажак і поўнасцю падтрымаюць гэтыя меры, чэсна выканаюць перад сацыялістычнай радзімай свой абавязак, працягваюць ўзрост працоўнага гераізма ў барацьбе за даейшае ўмацаванне эканамічнай і абароннай матушасці вялікай краіны сацыялізма, у барацьбе за новы пераможны камунізм, у барацьбе за вялікую справу Леніна — Сталіна.

Усесаюзны Цэнтральны Совет Прафесіянальных Саюзаў.

Гістарычныя дні ў жыцці эстонскага народа

ТАЛІН, 24 чэрвеня. (ТАСС). У гэтыя дзень 24 чэрвеня назаву прагучымі гісторыі нашай радзімы, але ўжо зараз відаць, як поўнараўна пачынае быць пачаць жыццё Эстоніі. Адраджэнне народа, яшчэ зусім нядаўна стагнаўшага пад гнётам працявай калі, праходзіць бурна. У гэтыя дні на ўсіх гарадах, мястэчках, сёлах і хутарах пракацілася хваля дэманстрацый і мітынгаў.

Учора ў Халсалу на агрульнагародскім мітынгу прысутнічала звыш 1.000 чалавек. Адрыўчымі схода, гарадскі галава Ганс Альбер заклікаў грамадзян да актыўнага ўдзелу ў палітычным жыцці.

— Адрэцка новая старонка ў жыцці нашага народа, — заявіў Ганс Альбер, — я ўпэўнены, што новы ўрад забяспечыць нам пачасце і свабоду.

Выступіўшы аб апошніх палітычных падзеях у краіне, аб дэкларацыі новага ўрада, якая прадстаўляе насельніцтву палітычную свабоду і забяспечвае непарушнасць сваёй пачасце Эстоніі і СССР.

Гарачымі прынятымі оустраў ўдзельнікі мітынга выступілі Леа Майсала, былога палітвязьніцтва, вызваленага гэтымі днямі працоўнай Таліна з турмы. Хвалючымі расказаў Майсала аб годзе, праведзеным у турэмных засенках, быў праслухан з вельмінай увагаю. Выступіўшы на мітынгу жыхары Халсалу з глевам таварыш аб тэрыі і самавольнасці эстонскай паліцыі і былога міністра ўнутраных спраў Юрмаа.

Аб прайдзеным шляху і даейшых задачах беларускага мастацтва гавораць ва ўдзельных прамовах драматычна-організацыйнае прафэсарыяў дзеят мастацтваў ордэнаўнае Зайр Агур і народны артыст БССР ордэнаўнае В. Валдарыскі.

— Вялікае пачасце і радасць — таварыш у нашую пачётную эпоху, у эпоху вялікага Сталіна, — гаворыць тав. Валдарыскі. Ён заклікае беларускі народ, што работнікі мастацтваў будучы часа і самаастанна служыць народу, працаваць на карысць сваёй дзятываюй радзімы.

З прылічэннем саюзам ўдзельнікам дзеят беларускага мастацтва ў Маскву выступілі па сходае асадымак Ануф'яў, прафэсар Снегоў і старшыні камітэту Калжынін (БВА). Яны вышнуць удзельнікам дзеят з пачасцекам завяршэннем творчай спараванасці ў Маскву і жадаюць існавання новых высокамастацкіх тэатраў, якія будучы натхняць наш народ на новыя пошыві ў аславу нашай радзімы.

На сходае з ярак прамовай выступіў дзятла састакан прысутным першы сакратар ЦК ВКП(б) тав. Панамарэнка.

Удзельнікі схода паслалі прытыкальнякім таварышам прадыра народнаў вялікаму Сталіну і глевам Саветаў Саюза тав. Молатаву. Пасля схода адбыўся вялікі канцэрт.

Асабліва бурна працягваюцца пачасце ініцыятыўныя Эстоніі да саветскіх членаў. Камі ў час мітынга па вуліцы прайшла група чырвонаармейцаў, публіка горада вітала іх грымкімі алмадыяментамі і вопіскамі ў часці Чырвонай Аргані і Саветаў Саюза.

Удзельнікі мітынга паслалі гарачае прытаніе новаму эстонскаму ўраду і Чырвонай Аргані. У сваім прытаніі жыхары Халсалу заявілі, што яны ажадуць поўнае падтрыманне ўраду ў ачыітываючы яго дэкларацыі. Аднагоасна было прынята таксама рашэнне аб аднаўленні дзятываюй работных арганізацый у горадзе, якія былі закрытыя былою правіскамі Эстоніі.

На сканчэнні мітынга П-ская частка Чырвонай Аргані арганізавала грамадскі прагляд саветскага кінофільма «Волга-Волга». Упершыню жыхары Халсалу гэмілі ў байцоў прыязнай дзяржавы свабодна, без апяскі праследванняў за гэта.

Масваая дэманстрацыя ў Таліне прайшла пад лозунгамі: «Аславаць поўнае падтрыманне новаму ўраду», «Чэсна выканаць пачасце аб узаемадапамозе паміж СССР і Эстоніяй!».

Народныя дэманстрацыі і мітынгі адбыліся амаль ва ўсіх буйных населеных пунктах краіны. Усюды працоўныя Эстоніі патрабавалі рачувай ачыіткі дзяржаўнага апарата ад антынародных, варожых элементаў, правядзення выбараў сапраўна народных працоўнікаў у эстонскі парламент і чэснага выканання пачасце аб узаемадапамозе з Саветскім Саюзам.

Заява міністра замежных спраў Эстоніі

ТАЛІН, 25 чэрвеня. (ТАСС). Учора на мітынгу рабочых у Народным доме раёна Коплі горада Таліна выступіў з прамовай міністр замежных спраў Эстоніі Андэрсен.

Ён заявіў: «Імпэрыялісты ўраду Эстоніі будзе ўлічваць запысы рабочага класа, таксама як запысы сялян, служачых, і пастараюцца надзіць пачасце супрацоўніцтва паміж імі. Наша задача — прыцягнуць насельніцтва да ўдзелу ў рабоце ўрада.»

І хату корытка расказаць аб сваёй рабоце. Натуральна, наша ўнутраная палітыка больш чым жал-дэбуць будзе зьяўляцца са зяпнай палітыкай краіны.

ШЛЯХ БАРАЦЬБЫ І ПЕРАМОГ

(Да дзесяцігоддзя XVI з'езда ВКП(б))

XVI з'езд ВКП(б), які адбыўся 26 чэрвеня — 13 ліпеня 1930 года, заняў у жыцці нашай краіны выдатнае месца. Ён увайшоў у гісторыю большасці партыі, як з'езд разгорнутага наступлення сацыялізму па ўсёму фронту, ліквідацыі кулацтва як класа і правядзення ў жыццё сучаснай калектывізацыі (Сталін).

Перыяд, які падпарадкаваў XVI з'езду партыі, таварыш Сталін ахарактарызаваў пераможным не толькі для СССР, але і для капіталістычнага свету. Для Савецкага Саюза гэты пераможны пераход павароту ў бок магутнага эканамічнага ўздыму, для капіталістычнага свету ён азначаў паварот да эканамічнага заняпаду, крызісу.

СССР знаходзіўся напярэдадні ператварэння ў краіну аграрную ў краіну індустрыяльную, эканамічна незалежную ад капіталістычнага свету. У 1929—1930 годам пераход ад сельскай гаспадаркі да эканамічнага развіцця ў краіне складала ўжо больш 53 проц. Правільная ленынска-сталінская ланка ВКП(б) забяспечыла хуткім тэмпам сацыялістычнага будаўніцтва і выклікала вядзючы ўдзельнікі энтузіязма мас, высунуўшы лозунг выкавання першага сталінскага п'яцігодкі ў чатыры гады.

Ленынска-сталінская ланка партыі ў вёсцы, рашуча ліквідацыя памылкаў і «лявацкіх» скруўленяў у калгаснах будаўніцтва — забяспечылі на XVI з'езду ВКП(б) найвышэйшым пераможам і ў развіцці сельскай гаспадаркі. У вясенніх з'ездах сельскай гаспадаркі СССР значная частка савецкай масы слядае за бясспрэчным паваротам у сацыялізм, калгаснае сялянства стала самаўраўнаважана і моцнай апорай савецкай улады. Ужо к 1 мая 1930 года ў асноўных сельскай гаспадаркі калгаснах выкавання ахапіла 40—50 процантаў сельскай гаспадаркі.

У сувязі з гэтым умацаваўся саюз рабочага класа і сялянства, а роўна і браці саюз працоўных усіх нацыянальнасцей — другая аснова Савецкай дзяржавы. Урадава таскама ў рэзультат правільнай знешняй палітыкі міжнародная магутнасць СССР. Савецкая ўлада стала «самой моцнай уладай у усіх існуючых улад у свеце» (Сталін).

СССР уступіў у перыяд сацыялізма. Рашуча перамога, атрыманая большасцю партыі пад кіраўніцтвам таварыша Сталіна на ўсіх франтах сацыялістычнага будаўніцтва, з'явілася рэзультатам правільнасці генеральнай лініі партыі, і пераможна барацьбы з усімі ворагамі сацыялізма, з ухіламі ад лініі партыі, ад ленынізма.

Партыя, якая налічвала тады 1.260.874 члены і 711.609 кандыдатаў у члены ВКП(б), прышла да свайго XVI з'езда адзінай і, як ніколі, згуртаванай вакол Ленынска-Сталінскага ЦК. XVI з'езд ВКП(б) з'явіўся, як указаў таварыш Сталін, «адным з нямногіх з'ездаў нашай партыі, дзе была больш аформіраваная і згуртаваная апазіцыя, з'яўляючы праймаючай сваю асобую лінію генеральнай лініі партыі» («Штытні ленынізм», выд. 10, стар. 428).

Асноўную сваю ўвагу XVI з'езд партыі акцэнтраван на пытаннях, звязаных з правядзеннем разгорнутага наступлення на капіталістычныя элементы па ўсёму фронту і давадзіў гэтага наступлення да канца. Во ў гэтым, як указаў таварыш Сталін, была тады аснова палітыкі партыі, ад рашэння гэтага пытання залежаў тады лёс сацыялізма ў СССР.

Істэрычнае значэнне XVI з'езда ВКП(б) у тым і заключаецца, што ён указаў партыі і краіне шлях і срокі вырашэння гэтай самай палітычнай задачы дыктатуры працоўных. У далейшым таварыш Сталін і ў рашэннях з'езда з вышарыльнай палітыкай былі вызначаны палітычны, гаспадарчы і арганізацыйны меры пераможна партыі, неабходныя для таго, каб забяспечыць і давесці да канца сацыялістычнае наступленне на капіталістычныя элементы.

У сваім дакладзе таварыш Сталін даў глыбокі марксіска-ленинскі аналіз характару і асноў эканамічнага крызісу ў краінах капіталізма, ахарактарызаваў узамаянасіненне СССР з капіталістычнымі краінамі і ізаляцыю эканамічна СССР, як палітыку міру і эканамічных сувязей з усімі краінамі. Паказаўшы гэтым зручную карціну растуцкага ўдзельнікі сацыялістычнага будаўніцтва і ўмацавання ўнутранага становішча СССР, таварыш Сталін падкрэсліў, што па ўзброены развіцця наша прамысловасць яшчэ намятка адстае ад

пераможна капіталістычных краін. У сувязі з гэтым таварыш Сталін паставіў задачу далейшага паскарэння тэмпы развіцця сацыялістычнай прамысловасці і самай рашучай барацьбы з апартуністамі, якія імкнуліся знізіць гэты тэмпы.

Палажэнне і задачы, высунутыя таварышам Сталіным на ўсіх гэтых пытаннях, знайшлі сваё поўнае выражэнне ў рашэннях XVI з'езда ВКП(б). З'езд палка і поўнае адорыў палітычную лінію і работу Ленынска-Сталінскага ЦК партыі і паставіў задачу забяспечыць і далейшым баявым большасцю тэмпы выкавання будаўніцтва, дабіцца выкавання п'яцігодкі ў чатыры гады, п'яцігодкі ператварэння СССР з краіны аграрнай ў краіну індустрыяльную, уладу самастойную і незалежную ад сушэснага капіталізма.

XVI з'езд выказаў пры гэтым з узаважэннем таварыша Сталіна, што «толькі далейша паскарэнне тэмпы развіцця нашай прамысловасці дасць нам магчымасць дагнаць і перагнаць у тэхніка-эканамічных адносінах пераможна капіталістычныя краіны» («Штытні ленынізм», 10 выд., стар. 369). Галоўная ўвага партыі была звернута на ўмацаванне развіцця прамысловасці і асабліва галін вытворчасці срэдак вытворчасці, на стварэнне новай вышарыльна-тэхналагічнай базы на ўсходзе СССР.

Разам з гэтым было прынята неабходны карэнны чынам разгорнець п'яцігодку развіцця сельскай гаспадаркі, паклоў ён к гэтай часу ўжо быў значна перавыканан. З'езд адорыў паставіў ЦК партыі ад 5 студзеня 1930 года «аб тэмпе калектывізацыі і мерах дапамогі дзяржавы калгаснаму будаўніцтву», у якім быў замацаван пераход партыі ад лозунга абмежавання і выпасцення кулацтва да лозунга ліквідацыі кулацтва як класа на аснове сучаснай калектывізацыі.

Гэты лозунг азначаў «штурм рабочага класа на апошні апорт капіталістычнай эксплуатацыі ў краіне» («ВКП(б) у рэвалюцыях», частка II, стар. 403).

У адпаведнасці з укаванымі таварышам Сталіна XVI з'езд партыі падкрэсліў, што замацаванне і далейшае развіццё калектывізацыі сельскай гаспадаркі магчымы толькі пры ўмове ідэальнага правядзення ў практычнай рабоце марксіска-ленинскіх прынцыпаў калгаснага руху, г. зн. яго добраахвотнасці, разумення таго, што асноўнай формай калгаснага руху на данай ступені з'яўляецца сельсадарствы.

У якасці адной з важнейшых умоў паспяхова выкавання п'яцігодкава плана развіцця народнай гаспадаркі і ўз'ява п'яцігодку далейшага ўсмернага развіцця сацыялістычнага саборніцтва, адорыўша новую эпоху ў сацыялістычным будаўніцтве. Імяна тут, як укавалася ў рашэнні XVI з'езда партыі, і разгорнуты сацыялістычнага саборніцтва і ўдзячэння сапарты і надзейна пазіцыя шукаць асноўную кіраванне для перадавання труднасцей

выкавання п'яцігодкава плана і для павышэння тэмпы будаўніцтва сацыялізма» («ВКП(б) у рэвалюцыях», частка II, стар. 422).

Для паспяховага ажыццяўлення сацыялістычнага наступлення, звязанага з вышарыльнай карэннай будаўніцтва сацыялізма (супраціўленне кулацтва, шкідніцтва), з'езд паставіў задачу рашучай перабудовы работы ўсіх масавых арганізацый працоўных, і ў асабліва профсаюзаў, прыстасова да ўмоў рэканструктыўнага перыяда. «На профсаюзы, як на самыя шырокія масавыя працоўныя арганізацыі, у першую чаргу кладзецца задача, — указаў XVI з'езд партыі, — мабілізаваць і арганізаваць масы вакол задач будаўніцтва сацыялістычнага грамадства, якое можа быць створана ў працоўных толькі на магутнасці мільняў працоўных» («ВКП(б) у рэвалюцыях», ч. II, стар. 434).

Выключнае значэнне маюць укаванымі таварыша Сталіна аб сутнасці і характары большасці наступлення на капіталізм.

Таварыш Сталін таварыш, што сутнасць большасці наступлення заключаецца ў тым, каб мабілізаваць класавую шчыльнасць і рэвалюцыйную актывнасць мас супроць капіталістычных элементаў у краіне, мабілізаваць творчую актывнасць і самадзейнасць мас, падняць прадукцыйнасць работ, перабудова ўсю практычную работу саветскіх, профсаюзных і іншых арганізацый, стварыўшы ў іх адно найбольш актывных і рэвалюцыйных работнікаў, аднавіўшы і ізаляваўшы апартуністычны і бюракратычны, чужыя элементы.

Варацьба за ажыццяўленне першага п'яцігодкава плана выявіла цэлы рад труднасцей. Таварыш Сталін раз'ясніў, што найбольш труднасці з'яўляюцца труднасці росту, труднасці працоўных наперад, і, што яны, гэтыя труднасці, самі заключаюцца ў сабе магчымасць іх перадавання. Каб перадаваць труднасці, каб падаць супраціўленне класавога ворага і рэагаванне такім чынам шлях для хуткага працоўных наперад «...існуе, — таварыш таварыш Сталін, — толькі адзін сродак: арганізаваць наступленне на капіталістычныя элементы па ўсёму фронту і ізаляваць апартуністычныя элементы ў нашых уладах.» («Штытні ленынізм», выд. 10, стар. 387).

XVI з'езд ВКП(б) адорыў вялікую ўвагу ўнутрыпартыйным пытанням, задачы поўнага перадавання ўхілаў у партыі ад леныні, ад ленынізма. Партыя яшчэ задоўга да з'езда быў выкрыты сацыялістычна-зінюўскай капіталістычнай апазіцыяй. Былі выкрыты і правыя капіталісты, як кулацкая апазіцыя ўнутры партыі, зхаднікі і інтэрасаў рабочага класа.

З'езд указаў, што галоўнай небяспекай у перыяд разгорнутага наступлення на капіталістычныя элементы з'яўляецца

права ўхіла. Адначасова партыя не павышэння была асабліва барацьба з контр-рэвалюцыйным тэндэнцыямі і прымірэнчымі адносінамі да яго. Акрамя таго, з'езд мабілізаваў партыю на базілітаную барацьбу з ухіламі ў галіне нацыянальна-гэтычнага пытання — з вышарыльнай нацыяналізмам, які з'яўляўся галоўнай небяспекай, і з масовым нацыяналізмам, які актывізаваўся ў сувязі з абвастрэннем класавай барацьбы ў краіне.

XVI з'езд партыі аб'явіў поглядны прамы апартуністы, вырадзіўшыся лотам з прытанжэнства да ВКП(б) і з'яўляў партыю ўсё базілітаную барацьбу з апартуністамі ўсіх мас, адорыўшы і арганізаваць масы вакол задач будаўніцтва сацыялістычнага грамадства.

З'езд указаў «непахістаную ўпэўненасць у тым, што, згуртаваўшы пад сапраўды ленынска-сталінскімі рабочымі і калгаснікамі, сарушачым супраціўленне класавым ворагам, ВКП(б) павядзе масы ў разгорнута сацыялістычнае наступленне і забяспечыць поўную перамогу сацыялізма ў СССР» («ВКП(б) у рэвалюцыях», ч. II, стар. 407).

Прайшоў 10 год з таго часу, які партыя і саветскі народ, узброены ідэямі і палажэннямі, развіццямі ў далейшым таварыша Сталіна на XVI з'ездзе ВКП(б), узлілася за большасці выкавання рашэнняў гэтага з'езда, за карэнную сацыялістычную перабудову ўсёй народнай гаспадаркі.

Першая сталінская п'яцігодка была выканана датармінова ў 4 год і 3 месяцы, не гледзячы на шэраг супраціўленне ворагам сацыялізма. Вынікі гэтай п'яцігодкі на справе падкрэслілі ленынска-сталінскае вучэнне аб тым, што зусім магчыма пабудоваць у адной краіне сацыялістычнае грамадства, бо эканамічны фундамент такога грамадства ўжо быў пабудаван у СССР. У краіне была створана чорная металургія — аснова індустрыялізацыі, трактарная, аўтамабільная, хімічная, авіяцыйная прамысловасць, стаўкабудуўніцтва, магутныя заводы па вытворчасці сельскагаспадарчых машын. СССР выдвинуўся на адно з першых месцаў па вытворчасці электраэнергіі, нафты і вугалю. У галіне сельскай гаспадаркі першая п'яцігодка перавыканана была ў тры разы.

Усё гэта дала магчымасць паспяхова і датармінова выканаць другі сталінскі п'яцігодку план, які забяспечыў перамогу сацыялістычнай сістэмы ва ўсіх галінах народнай гаспадаркі. К 1936 год сацыялістычная індустрыя ў сем разоў перавысіла даразены ўзровень прамысловай прадукцыі Расіі. Партыя паспяхова запырмла сучасную калектывізацыю і ліквідацыю кулацтва як класа. Была канчаткова ліквідавана прыватная ўласнасць на срокі вытворчасці і назаўбэшны знішчэння эксплуатацыі чалавечага чалавекам. У адпаведнасці з гэтым змянілася і класавая структура СССР. Саветскае грамадства складалася з рабочых, сялян і інтэлігентна. Сталінская Канстытуцыя і зацвердвала сувэтына-гістарычна перамогі саветскага народа.

СССР ператварыўся ў магутную, незалежную ў тэхніка-эканамічных адносінах краіну. Узросла за год сталінскіх п'яцігодкаў сацыялістычная прамысловасць забяспечыла патрэбы абароны ўсіх неабходным тэхнічным уабрашэннем. Свямчэнную зямлю сацыялістычнай дзяржавы ахоўвае доблесная Чырвоная Армія, асцяпаван перавагу тэхнічнай, гатовая ў любы момант адказаць дэвіям ударам на ўраг падальшчыкаў вайны.

Дзесяць год таму назад Саветскі Саюз толькі ўступіў у перыяд сацыялізма, у краіне толькі стварыўся эканамічны фундамент сацыялістычнага грамадства. Пяць год СССР уступіў у новую паласу развіцця, у паласу завяршэння будаўніцтва сацыялістычнага грамадства і наступнага пераходу ад сацыялізма к камунізму.

Залогам паспяховага выкавання гэтай вялікай задачы служыць азінства і мабільнасць ролу нашай партыі, якая актывізаваўся ад трапіска-бухадзіска і іншых ворагам народа. Залогам паспяхова працоўных СССР наперад і камунізму служыць маральна-палітычнае адзінства саветскага народа, згуртаванасць яго вакол большасці партыі, якой правядыра і настаўніка таварыша Сталіна.

Н. ФОМІНА.

ПЛЕНУМ МІНСКАГА АБКМА КП(б)Б

25 чэрвеня ў Вялікай зале Дома партыі пачаў сваю работу другі пленум Мінскага абкома КП(б)Б. У парадку дня пленума два пытанні:

1. Аб падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаю і загатоўцы сельскагаспадарчых прадуктаў. 2. Вынікі прыёму ў рады КП(б)Б па перыяд студзеня—чэрвеня 1940 года і аб рабоце з новапрынятымі ў партыю.

3. Докладам на першым пытанні парадку дня выступіў старшыня аблвыканкома тав. Пемкіна.

ПЛЕНУМ ВІЦЕБСКАГА АБКМА КП(б)Б

ВІЦЕБСК. (Мар. «Звязды»). Два дні праходзіў трэці пленум Віцебскага абкома КП(б)Б. Пленум абмеркаваў два пытанні: аб рабоце Дубровенскага райкома КП(б)Б і аб падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаю і загатоўцы сельскагаспадарчых прадуктаў.

3. Докладам на першым пытанні выступіў сакратар Дубровенскага райкома КП(б)Б тав. Самонкін.

Партыйная арганізацыя Дубровенскага раёна налічвае ў сваіх радах 370 чалавек, з іх 189 членаў партыі. За п'яць месяцаў бягучага года ў канцыдацы партыі прынята 54 чалавекі і ў члены ВКП(б) — 53.

Будніцкая праца ў рабоце райкома ёсць у справе авалодання большасцю кіруючымі кадрамі. 18 сакратароў партыйных арганізацый (тт. Тарскі, Свойня, Выбарны, Казлоў і інш.) мала працуюць над вывучэннем асноў марксіска-ленинскай палітыкі ў раёне. Памя кантролю над палітычнай самаўдзячэння камуністаў. Не пазнаваюць асабіста прыкладу ў авалоданні марксіска-ленинскай тэорыі і сакратары РК КП(б)Б тт. Самонкін і Кожары. Так, тав. Самонкін усё яшчэ вывучае траці разеў «Кароткага курса гісторыі ВКП(б)». Таму не даўна, што ён не праводзіў гутак з камуністамі на тэарэтычных тэм.

Выканалі поўгадовую праграму

Перадавыя прадпрыемствы Нарвема лёгкай прамысловасці БССР датармінова выканалі сваю поўгадовую вытворчую праграму. Мінская швейная фабрыка «Кастрычнік» 15 чэрвеня выканалі поўгадовы план на 100,2 проц. Выпушчана прадукцыі на 16.731.000 рублёў. Рабочыя абавязаліся да 1 ліпеня даць звыш плана прадукцыі яшчэ на 2.800 тыс. рублёў.

Датармінова выканалі трымацятнавая фабрыка «8 сяміка», гомельскія аўтамабільныя заводы і мінская аўтамабільная фабрыка імя Тэльмана.

Тэльманавы абавязаліся выпусціць звыш плана 37.000 пар абутку.

19 чэрвеня паспяхова завяршыла вытворчую праграму першага поўгодка вугалёра імя Сталіна. Выпушчана мінскай прадукцыі на 2.628 тыс. рублёў.

Выканалі паспяхова праграму прадпрыемствы Мінскага льноўбывацтва. Яны даў дзяржаве на 2.144 тыс. рублёў вышарыльнай прадукцыі.

БАВРУПСК. Другую гатавіну з дня выбараў у Вярхоўны Савет БССР бабруйскай канцэпцыйна фабрыка «Чырвоны харчлік» сутрава новай вытворчай перамогай. 25 чэрвеня датармінова выканан план

У спрэчках на дакладу тав. Пемкіна выступілі: начальнік абла тав. Краснаў, ужо наважаны Нарвема загатоўцы па Мінскай абласці тав. Букацін, сакратар Мінскага РК КП(б)Б тав. Прамціцкі, сакратар Саўмага РК КП(б)Б тав. Парашчанка, намеснік старшыні аблвыканкома тав. Свіноў і намеснік старшыні СНК БССР тав. Ванеў.

Сёння, 26 чэрвеня, пленум прадуэжа сваю работу.

Слабая паставіла арганізацыйнай і партыйна-масавай работы адромна савецкага на выкананні ўсіх гаспадарчых-палітычных задач. План вясновай саўбы в года ў год не выконваецца. Не ўжываецца належнай увагі звышпай арганізацыі працы. У мінусе годзе большасць вясновай развіцця. Тое-ж нагадзіцца і з'яўля 3 арганізацыйна вясной 755 вясновай на аб'ём аталася толькі 286.

Па пытанню аб падрыхтоўцы да ўборкі ўраджаю і загатоўцы сельскагаспадарчых прадуктаў з дакладам выступілі начальнік аблвыканкома тав. Мажайскі і ўжо наважаны Нарвемага па Віцебскай абласці тав. Памасаў.

3. Докладам тав. Мажайскага вядзе, што большасць раёнаў абласці дрына рыхтуецца да ўборкі ўраджаю. Вельмі марудна праходзіць работ уборачных машын і інвентара як у МТС, так і ў калгасах. 3 229 камбайнаў апрамагавана 144. Пяць працэнтаў ільноперабілшчы выкаван на 49 процэнтаў, малацірары — на 15 процэнтаў. Далека не закончан работ жатва, касілак, конных грабляў.

Не лепш абстаіць справа і з пахрытоўнай механізатарскіх кадраў. У МТС абласці нехалеа 69 камбайнераў. 39 палітычна камбайнераў, 96 ільноперабілшчыкаў і 222 машыністаў малацірары.

Па ўсіх пытаннях навесты для пленуму прыняў адпаведныя рашэнні.

Жонкі камандыраў Н-скай часткі ВАВА М. Юржава (справа) і Ш. Шыфова на вышарыльнай скароткага курсу гісторыі ВКП(б).

20 ГОД ТАТАРСКОЙ АССР

С. ГАФІАТУЛІН

Сотні год народы, насіяўшыся блызу Казанскаму губерню, пакувалі пад ярмом царскага самодаржаў, масовых памешчыкаў, капіталістаў і кулакоў. Для працоўных-татар быў зачыт доступ да культуры.

У татарскай вёсцы пакавалі год, бяспраце, пера і невештва. Ізаваўшы ў асобных паселішчах шлоды знаходзіліся ва ўладзе кула і ішпаў, вышарыўшы толькі адзін ішпаў — каран. Імяна аб такой ішпаў таленавіты татарскі паэт А. Тукай пісаў:

«Прожили в бедности Много трудных лет, Тыму нашам в бедности — Потеряли свет».

Гаспадарчы і культурны рост врая стагоддзім штурна атрымліваўся. Замест прамысловасці — саматужыня і поўсаматужыня прадпрыемства з прымагнутым абстаўленнем. Сельская гаспадарка наўхільна дэградывала. 40 процэнтаў ізаваўся ў рутках памешчыкаў, кулакоў і ахадзвенства.

Саха, дзяўляная барака, матыва — вое «тэхнічная ўзброенасць» дароўляцыйнай вёскі блыду Казанскай губерні. На паселішчы населенніцы Казанскага губерні займала адно з апошніх месца сярод губерняў Расіі (неўспыяных былі каля 83 процэнта), а па сацыяльным хваробах — адно з першых. Народы, насіяўшыся Казанскаму губерню — татары, чувашы, башкіры, удмурты, — былі пазбаўлены нават права на сваю родную мову.

Вялікі Кастрычнік адкрыў перад рабочымі і працоўным сацыялістам Татары шырокую дарогу да радаснага жыцця, да творчай працы.

20 год назад—27 мая 1920 года, па

ства да рэвалюцыйна вара з'яўляецца краем індустрыяльным, 86 процэнта ўдзельна вага сацыялістычнай прамысловасці ў народнай гаспадарцы Татарскай АССР.

У 1939 г. копт прамысловай прадукцыі рэспублікі вырабіўся ў суме 1.125 мільярд руб. (у цэнах 1926—27 г.), 1.024 мільярд (у гэтай суме належаў на будынку прамысловасць. А ў 1913 г. уся будынка прамысловасць Казанскай губ. вырабывала прадукцыі ўсёго толькі на 90 мільярд рублёў). Самы будынка прадпрыемствам у Казанскай губерні тады быў створана-мываараным завод брэтлоў Брэтлоўскага, цэнтр жэзрніабіталь. т. Валіава. — тут працавала каля 2,5 тыс. работчы.

За год сталінскіх п'яцігодкаў у Татарскай АССР выраслі гіганты, якія ніг не наўраўнаем з дароўляцыйнымі прадпрыемствам. Сярод гэтых гігантаў — завод імя Серго Орджанікідзе, імя Кірава, імя Валіава, Кілоўскага, дзіялетрафа фабрыка, Фурманка вайкіл і многія іншыя. Стара прадпрыемства за год сталінскіх п'яцігодкаў расшыралі, рэвалюцыварані.

Значна вырасла ў рэспубліцы колькасць работчы. У 1913 г. ўсё прамысловасць Казанскай губ. мела 26.157 работчы, а ў 1939 г. у прамысловасці Татары працавала звыш 111 тысяч чалавек. У дзесяць раз у параўнанні з 1921 г. павялічылася колькасць работчы-татар у будынку прамысловасці.

Расце, развіваецца і прамысловацтва. Лік кааперываных саматужыняў дасягае 40 тыс., а апошнім 10 год ён павялічыўся ў два разы. Сацыялістычнае саборніцтва і стаханавіцкі рух у рэспубліцы забяспечыць наўхільны рост прадукцыйнасці працы. Толькі за дзе апошні

год сярэдняя выпрацоўка на аднаго работча павысілася на 27,2 проц.

Вельнарыя змяненні адбыліся ў сельскай гаспадарцы. К канцу 1939 г. калгасны Татары аб'ядналі 94,6 процэнта сельскай гаспадаркі (апрача таго, у рэспубліцы ёсць 58 саўгасна).

Пасеўная плошча павялічылася з 2.718 тыс. гектараў в пачатку 1928 г. да 3.159 тыс. гектараў у 1939 г. У руках калгаснаў знаходзіцца 92 процэнта ўсёй пасеўнай плошчы.

За год сталінскіх п'яцігодкаў Татары паскарыва густой сеткай машына-трактарных станцыяў. Трактары і камбайны зрабілі ў сельскай гаспадарцы самаўраўна рэвалюцыю. Больш трох чвэрцяў усёй пахачы калгаснаў апрацоўваецца трактарамі, звыш паловы калгасных пасеўаў ўборачы камбайнамі.

Пераўтварыліся палі рэспублікі. Знікла назаўбэшны дзіява палова, з'яўлялася найбольш папярэнай зямляй культуры ў Казанскай губ. Яна ўстаўляла меса ішпаў — 639 тыс. цэнтнераў — вое ўсё вываем збор ішпаў і ў 1913 г. А ўжо ў 1937 г. Татары сабрала каля 8 мільярд цэнтнераў ішпаў.

Калгасны рэспублікі засяляюць свае землі выключна сартым і насеннем. Расце ўраджайнасць палёў. Паслехі сацыялістычнай сельскай гаспадаркі яра прадэманстраваны на Усесаюзнай сельска-гаспадарчай выставі. У 1939 г. на выставі ўдзельнічалі 457 калгаснаў, 119 жывагадоўчых ферм, 2 МТС, 6 саўгаснаў і 2.600 перадавоў.

НОВАЯ КАЛГАСНЫЯ ПАСЕЛІШЧЫ

ВАГУШУСК. (Мар. «Звязда»). На беразе ракі Лучосы, у прыгожай мясцовасці размяшчана калгас «Чырвоны Бераг», Стара-Бабынскага сельсавета. Гэтае выдатна спланаванае калгаснае паселішча з шырокімі прыгожымі вуліцамі, новымі дамамі і прыгожымі створанымі з усім няўзна. Брыгадзір калгаса тав. Шталенка расказаў нам, з якім энтузіязмам працавалі калгаснікі на сямліны хутары ў новае калгаснае паселішча.

— Нашы калгаснікі, — гаворыць ён, — добра ўспомілі сабе ўсё важнае гэтага вялікага мерапрыемства. Нічога не трэба было падтуроўваць, або ўпрощаць. Усе, як адзін, дружна ўключыліся ў работу. Літаральна за некалькі дзён перавезлі ўсе 22 дамы. З іх 18 ужо абдураваны. Заключым гэтымі днямі абдураву і астатніх чатырох дамоў. Нашы калгаснікі таксама дапамагалі ў рабоце па сямліны і абдураву дамоў суседняму калгасу «Шалыны».

Вялікі калгаснай працы відавочны. У новым паселішчы пабудаваны хатні і скотнікі. Калгаснікі рашылі абавязвацца птушкармаваць гаспадарку, закупіць кур. Зараз намяцілі пабудавать курятні. Дом, які належыць перабудавать Міхульчыку, калгаснікі перабудавалі пад клуб, будыць таксама, будавань грамадскае лазню.

Вялікі добра выглядае новае паселішча суседняга калгаса «Сталіні шлях». Ён размяшчана на правым беразе рэчкі. У гэтым калгасе ўсе 32 дамы, якія палігавілі сабудаваны, ужо даўно перавезены, 20 дамоў абдураваны. Зараз у калгасе працуюць 5 будаўнічых брыгад. Работа ў сямліным разгары.

Непадалёку красуецца новы будынак школы, перавезены з хутара яшчэ ў мінулым годзе. Калгасным дзіцем ужо не прыцягвае больш бегчы ў школу за 3 і больш кілометраў. Усё на месцы. Мы павялічылі ў разе іншых калгасоў работу. Усёны сутракалі тэкуж-уцешную карпіну: кіпчы гарача, ударная работа. На плане ў гэтым годзе раву трэба было сямліць 1.930 дамоў, фактычна

на-ж сямліна 2.007 дамоў і там-ж колькасць хатных будоўлі; абдуравана на 20 чэрвеня больш 900 дамоў. У сучасны момант у калгасе раёна налічваецца звыш 300 будаўнічых брыгад, у якіх працуюць 1.500 чалавек.

У раёне шырока разгарнулася ўзаемная сацыялістычная дапамога апрацоўшчыкам і работнікам. Так, калгасныя сельгасарцелі Леановічэка, Стайкаўскага, Бамаўчынскага і Вагушускага сельсаветаў дапамагалі калгаснікам Машанскага і Заходняскага сельсаветаў перавезці з хутароў у новыя калгасныя паселішчы 508 дамоў і абдуравалі звыш 30 дамоў. 136 чалавек прадаўжаюць яшчэ і зараз працаваць у гэтых калгасе, дапамагаючы ім хутчэй і лепш абдуравацца.

Старшыня Стайкаўскага сельсавета член партыі тав. Старавойтаў і сакратар партыйнай арганізацыі сельсавета тав. Рыжыцкаў з'явілі ініцыятарамі разгортвання ўзаемнай сацыялістычнай дапамогі калгасам, абавязвалі на гэтую справу ўсе партыйныя, савецкія і калгасныя актыўны.

Райком партыі, райсовет дэпутатаў працоўных і райком комсомола правалі вялікую арганізаваную і агітмасавую работу. На шматлікіх калгасных сходках сілы агіткатываў была растлумачана ўся важнасць работы па сямліны хутароў.

Разам з тым трэба адзначыць і рад істотных недахопаў, якія тармазяць хуткую абдураву сямліных дамоў. Яшчэ застаюцца вывезці каля 5.000 кубаметраў лесу. Адуравацца не дазваляе і налі; яе патрэбна каля 900 тысяч штук, а фактычна вывезена толькі 126 тысяч. З маючыся ў раёне 8 калгасных шпалёных заводаў працуюць толькі тры, прычым апошнія даюць мізэрную колькасць шпалё (замест неабходных 500 тысяч штук яны вырабляюць 47 тыс.). Організацыя і тое, што ў раёне ўсё яшчэ не арганізаваны перавозкі шпалё у новым калгасныя паселішчы.

З. ЛАРЫСАУ.

Кадры спецыялістаў сельскай гаспадаркі

У бягучым годзе сельская гаспадарка Беларускай атрамлімае новыя кваліфікаваныя кадры спецыялістаў.

Чачарскі, Беліцкі, Блімавіцкі і Курасоўшчынікі спецыялісты падрыхтавалі каля 200 зоотэхнікаў, 150 палівадоў атрамліма калгасы і саўгасы рэспублікі з Смаленскай

кага, Лужанскага і Смаленскага тэхнікумаў. 287 палівадоў, глебавыя і другія спецыялісты сельскай гаспадаркі выпускалі іншыя тэхнікумы ВССР.

Днямі абдурацца чарговы выпуск Горыцкага сельскагаспадарчага інстытута. Рэспубліка атрымае новы атрад аграномаў.

Цыфры вялікіх спраў

Размяшчэнне нашых савецкіх пазямельных пераважанняў у велізарную дэманстрацыю любові і згуртаванасці народаў Савецкага Саюза вакол партыі большыёй і вялікага Сталіна.

Нашы пазямельныя масавы характар, трывалыя іх з'яўляцца звыш 50 мільярд чалавек — патрыяты сацыялістычнай радзімы.

Працоўныя нашай краіны ведалі, што кожны рубель, які яны аддадуць у пазыку дзяржаве, ідзе на далябнае ўмацаванне гаспадарчай магутнасці краіны, яе незалежнасці і абароназдольнасці.

Кожны пазыкатрымальнік з годнасцю сазнае, што ў кожнай новай будоўлі, будзь то завод або фабрыка, святарый або клуб, боць доля матэрыяльнай дапамогі і яго, падпісчыка на дзяржаўную пазыку.

Расце добрыбыт насельніцтва, яго матэрыяльна-культурны ўзровень жыцця, растуць і воляны зберажэнні, якія могуць быць пазычаны дзяржаве.

2.702 тыс. рублёў — сума пазыкі на першую пазыку індустрыялізацыі і 172 мільёны 212 тыс. рублёў — пазыкі на пазыку Тройці інтэлітэ (выпуск другога года) і гэтыя дзве пазыкі сведчаць не толькі аб неабходнасці паспеху дзяржаўных пазык у ВССР, але і аб наўдзяльным росце зберажэнняў працоўных нашай рэспублікі.

Паступленні ад пазык займаюць значнае месца ў дзяржаўным бюджэце ВССР.

У 1939 г. у дзяржаўным бюджэце ВССР паступіла ад размяшчэння пазык сарод

насельніцтва 83.494.400 руб., з якіх было перадаана мясцовым бюджетам 31.104.500 руб.

Адзін толькі Мінск атрымаў у 1938 годзе ад размяшчэння пазык на паліпшэнне добрыбыт горада 1.745.600 руб., а ў 1939 г. 3.595.300 руб.

Трывалыя аблігацый дзяржаўнай пазыкі — актыўны ўдзелны паліпшэння жыцця ў краіне, сваёй абласці і роліным горадзе.

Рост зберажэнняў працоўных яра адуравацца і ў павелічэнні ўкладаў у ашчадны касы ВССР. За дзве пацігодкі астаткі ўкладаў у ашчадкасах узраслі больш чым у 24 разы. На 11 чэрвеня г. г. у ВССР налічвалася 400.479 ўкладчыкаў. Яны сабраваюць у ашчадных касях свае зберажэнні ў суме больш 168 млн. руб.

Карыстаючыся сроткамі працоўных, савецкая дзяржава выкарыстоўвае трывалыя аблігацый дзяржаўныя і ўкладчыкам ашчадныя значныя даходы. Укладчыкі ашчадных кас ВССР атрымалі толькі ў 1939 г. 4 мільёны 316 тысяч 759 рублёў прамонгаў на ўклады. Трывалыя аблігацый дзяржаўныя атрымалі ў 1939 г. даходаў у выглядзе выйгрышаў і процангаў каля 12 мільянаў рублёў.

У бюджэце 1940 г. дзяржаўным пазямельнае адрозненне значнае месца. Велізарны рост добрыбыт працоўных у Тройці пацігодкі — залог таго, што прадумляежная бюджэтная сума паступленіяў па дзяржаўных пазямельна будзе вышэйшая.

О. М. ГАЛУБОУСНІ.

На мінескім спецыялізацыйным заводзе імені Варашылава пачала работу камісія па ацэнцы майстраў. На здымку: майстар механічнага цэха, узнагароджаны медаллю «За трудовое отличие», С. Г. Харнас (злева) прыходзіць атэстацыю. Фото К. Ізубовіча (фотарэдакцыя ВЕСТА).

АБ НАВУКОВА-ДАСЛЕДЧЫХ ГУРТНАХ У ВДУ

У падрыхтоўцы высокакваліфікаваных спецыялістаў у сенах нашых вышэйшых навуковых устаноў вялікую ролю атрымаюць навукова-даследчыя гурткі студэнтаў. У гэтых гуртках студэнты развіваюць свой агульны кругазор, што садзейнічае развіццю іх творчай ініцыятывы, дапамагае больш глыбока авалодаць дапаможным матэрыялам пры вывучэнні пэўнай галіны навукі.

Навукова-даследчыя гурткі існуюць амаль у кожнай вышэйшай навуковай установе. У Мінскім дзяржаўным політэхнічным інстытуце працуюць, напрыклад, тры гурткі па праблемах: механіка, будаўніцтва і тарфяніцтва. Кіруючы імі прафесары і дацэнты інстытута.

У першай навукова-даследчай кафедронці гэтага інстытута, прысвечанай 60-годдзю з дня нараджэння І. В. Сталіна, удзельнічалі з дакладамі і тры студэнтскія гурткі. Даклады студэнтаў М. М. Харасіна — «Аналітычны характарыстыка механізмаў», В. І. Іофе — «Новыя металы», забеспячэннявы магчымасці апрацоўкі многатэральных металіў і С. Я. Ліўшына — «Даследаванне законаў пабудовы механізмаў універсальных дэталічных тэмавак і законаў іравання імі атрамліма высокую ацэнку.

Ідэя працуюць гурток на агульнай тэорыі статыстыкі ў Інстытуце народна-гаспадарчага ўчоту імені В. В. Куйбышава (Мінск). Кіруючы гуртка прафесар А. М. Аршчыновіч умела і кваліфікавана вучыць гурткіўцкіх ісласноўна апрацоўваць і абавязна выкладаючы матэрыял. На хатнае з удзелам гуртка пішучы свае навуковыя працы.

Ужо два годзі сістэматычна працуюць географічны і істэртычны навукова-даследчыя гурткі ў Мінскім педагагічным інстытуце імені А. М. Горькага. Географічны гурток падрыхтаваў 10 дакладаў на навуковыя тэмы, выпусціў зборнік навукова-даследчых артыкулаў.

У пачатку вучэбнага года ў гэтым інстытуце была праведзена навуковая кафедронная студэнтаў. На ёй выступілі з дакладамі 4 гурткіўцкі.

Кафедраўныя памадала, што навукова-даследчыя гурткі дапамагалі студэнтам глыбока ўспойць праграмы матэрыяла, спрыялі іх акадэмічнай паспяхоўнасці. Студэнты, выхуцаныя да дакладаў, дэтална распрацоўвалі дапаможную літаратуру.

Трэба аднак, адзначыць, што ў арганізацыі навукова-даследчых работ студэнтаў у педагагічным інстытуце, які ў іншых вышэйшых навуковых устаноў, адураюцца вялікія недахопы. Галоўны з іх — адсутнасць аднаго цэнтра.

Курсы загадчыкаў хатамі-лабараторыямі

ЛЭЗНА. Пры Лёўнянскім райземадзеле праводзіцца 15-дзённая курсы загадчыкаў хатамі-лабараторыямі. На курсах займаюцца 15 чалавек, з якіх 9 жанчын. У якасці выкладчыкаў прынятыя райземадзельныя спецыялісты: старшы аграномаў райземадзела тав. Формілаў, загадчык кан-

тэй-б кіраваў усёй навукова-даследчай работай студэнтаў. Кожны гурток і яго кіраўнікі працуюць бясцёмна. Кафедры інстытута не аказваюць ім металічнай дапамогі.

Вялікі многа неахопна і ў арганізацыйнай структуры навукова-даследчых гурткіўцкі. Ёсць многа выпадкаў, калі ў гуртках удзельнічаюць студэнты, якія толькі што паступілі ў інстытут і яшчэ не знаёмы з вучэбным матэрыялам на выбаранай спецыяльнасці. Праз некаторы час яны звычайна перастаюць наведваць гурток, і састаў гуртка, такім чынам, часта мяняецца.

З другога боку, многія навукова-даследчыя гурткіўцкі амаль у шпрых гурткіўцкі студэнтаў не ведаюць тэма аб азначэнні і ролі гэтых гурткіўцкі. Характэрна, што ў рабоце гурткіўцкі неістэртычна імені Горькага прымае ўдзел толькі каля 50 проц. студэнтаў-выдатнікаў інстытута.

Сама работа гурткіўцкі галоўным чынам звязана да ізаляцыі навуковых дакладаў на сваіх паслядзінках або на навукова-даследчых кафедронных інстытутаў. Апошняе, на жаль, азначае вялікі рызыка. Вялікі і вялікі мала аддацца ўвагі самастойнай даследчай рабоце найбольш падрыхтаваных студэнтаў.

Вось хоп-бы гурток на педагагіцы ў педагагічным ін-це. Ім кіруе кандыдат педагагічных навук тав. Лавіцкі. У план распрацоўкі гуртка на 1939-1940 вучэбны год увайлі аналіз «Педагагічнай пэдыя» А. С. Макаренка, «Апошні аб першым каханні» Р. Фраермана і некалькі іншых тэмаў, у якіх закрануць педагагічныя пытанні. За 10 дзён да пачатку гуртка кожны гурткіўцкі абавязна прыгатаваў распрацоўваць намячанае на плане тэму. За чатыры дні да заняткаў прапавідацца кансультацыя, а на саміх занятках кожны гурткіўцкі выкарае сваё меркаванне.

Але гурток па сутнасці справы глыбока не ўваходзіць у пытанні педагагікі, а часцей спыняецца толькі на літаратурных якасных тэмах. Выпускаяцца з-пад увагі пытанні метадыкі. Гурток не займаецца вывучэннем і абавязна вывучэннем агульнай работы лепшых майстроў педагагічнай справы. А імяна на гэта варта было-б у першую чаргу накіроўваць творчую думку гурткіўцкі.

Такія недахопы ўзніклі і многія іншыя навукова-даследчых гурткіўцкі у нашых ВНУ. Гэтыя гурткіўцкі часта не дапаўняюцца. Між тым яны могуць і павялічыць з'яўляцца сроткам у барацьбе за далябнае паліпшэнне якасці вучбы ў вышэйшай школе. Трэба толькі кваліфікаваць і умела арганізаваць іх работу.

А. МІНЬКОУ.

Але гурток па сутнасці справы глыбока не ўваходзіць у пытанні педагагікі, а часцей спыняецца толькі на літаратурных якасных тэмах. Выпускаяцца з-пад увагі пытанні метадыкі. Гурток не займаецца вывучэннем і абавязна вывучэннем агульнай работы лепшых майстроў педагагічнай справы. А імяна на гэта варта было-б у першую чаргу накіроўваць творчую думку гурткіўцкі.

Такія недахопы ўзніклі і многія іншыя навукова-даследчых гурткіўцкі у нашых ВНУ. Гэтыя гурткіўцкі часта не дапаўняюцца. Між тым яны могуць і павялічыць з'яўляцца сроткам у барацьбе за далябнае паліпшэнне якасці вучбы ў вышэйшай школе. Трэба толькі кваліфікаваць і умела арганізаваць іх работу.

А. МІНЬКОУ.

тэорыя-наснавацый лабараторый тав. Старавайтава, загадчык аграхімлабараторый МТС тав. Старавойтаў. Курсанты працуюць над лекцыямі па аграхіміі, аналіз наснагна матэрыяла, метадычны вопытнай справы і інш.

А. ЛЕБЕДЗЕУ.

НА ТОРФЗАВОДЗЕ „ЧЫРВОНЫ СІЯГ“

СМАЛЯВІЧЫ. (Спец. нар. «Звязда»). Не было таго дня, каб на торфзаваде «Чырвоны Сіяг» не працавалі машыны па некалькі гадзін у дзень. У маі алектарыя машыны працвалі 23,3 проц. рабочага часу, гідралаэтарыя — 40,5 проц. і скрэперна-алектарыя — 47 проц. Не зменшыліся працты і зараз. У другой дэкадзе чэрвеня гідралаэтарыя машына № 11 працавала ў рамонце 5 сутак. Многа працавала і скрэперна-алектарыя машына № 9.

Частым працты машыны тармазяць работу брыгад і з'яўляюць выкананне календарнага плана торфзабавы. З пачатку сезона недадана дзяржаве 22 тысячы тон торфу.

Забавка торфу з'яўляецца па віне механічнага цэха, які вялікі дронна адрамантаваў машыны парк. Выключную бяздзейнасць працягваюць дырэктар завада т. Шабека і галоўны інжынер т. Коршун. Яны і зараз не прымаюць ніякіх мер, каб дасяць неабходны матэрыял і дэталі да машыны. Гэтая невааротлівасць кіраўнікоў завада ў значнай ступені ператраўжае механічны цэх, прымушае самых вопытных механікаў і слесароў знаходзіцца ў цэху.

Машына-жа, якія павінны абслугоўвацца кваліфікаванымі майстрамі, пастаўлены малымі слесары і механікі, якія трапяць многа часу на зусім няяснай рамонце.

Аднойчы ў дымавой каробцы лакамавікі прымушаны апрацоўваць дымагарня заслонка. Яна звязана атэстуі на выхадзе дыму, што перашкаджала гарэнню і не давала неабходнай колькасці пару. Малымі слесар т. Багалевіч патраціў на гэты рамонт... пэры дзён. А вопытны механік мог-бы зрабіць яго за некалькі мінут.

Замест таго, каб аказваць слесарам і механікам практычную дапамогу, забяспечыць іх неабходным матэрыялам і дэталі, кіраўніцтва завада ведае толькі адно — аскаціць бясцёмна працы і пазыжэнні.

Выкананне плана торфзабавы ў значнай ступені таксама залежыць і ад таго, які пастаўлена палітэма-масавая работа срод работчы і служачыя торфзавада. Аднак гэтай думцы тут аддацца зусім мала ўвагі. На заводзе ёсць культбрыгадкі т. Злацін.

На яго на сутнасці ўсклаі ўсё палітэма-масавую работу. Але ён, гледачы на кіраўнікоў партыйнай і прафсаюзнай арганізацыі, ніякай культ-масавай работы срод работчы не праводзіць.

Па Чарноўскім паселішчы жывуць 670 ра-

бочых, прыехаўшых з заходніх абласцей Беларусі. На сацыялістычным прадпрыемстве яны з першага дня сталі адчуваць сабе роўнапраўнымі гаспадарамі. Яны з энтузіязмам, па-сталаўскаму пачалі працаваць на карысць сваёй радзімы. За кароткі тэрмін многія работчы асаблі працты торфзабавы, дабіліся высокай выпрацоўкі. Так, брыгада т. Рагіліны вызначыла план за першую палавіну чэрвеня на 147 проц., т. Раманкі — на 107 проц. Вопыт перадавых неахопна было-б зрабіць адзакітам усіх брыгад, але тут гэта не практычна.

Пасля сталаўскай працы работчы жадаюць культуры адначыць. Яны імкнучы павялічыць свае веды, іх цікавіць міжнародная абстаноўка, жыццё працоўных нашай краіны. Пры жамані можна было-б арганізаваць лекцыі, лекцыі, праводзіць гутаркі. На заводзе ёсць на-стаўнікі, якія некалькі разоў прапанавалі свае пастулі, але кіраўнікі завада апазіцыя да гэтага роўнаўважана. З пачатку сезона на пасадку не праведзена яшчэ аднаго схода, адсутнічаюць газеты, журналы, радык быліе кіно.

Многія прымацаваны да брыгад камуністы і комсомольцы не вядуць у іх ніякай масава-палітэмай работы, а сакратар партыйнай арганізацыі т. Шабека глядзіць на гэта акоры палыны.

Вялікую ролю ў барацьбе за ліквідацыю неахопна ў рабоце і мабілізацыю ўсяго калектыва на барацьбу за выкананне вытворчага плана павінны адтрыць піяэры зрук. Але і гэтыя веды пажна галіна партыйнай работы таксама запустыла. Агульназаводская газета не выходзіць, а брыгадныя нішто і не думае арганізаваць.

Паступаючы запущан учот работы. Зноўна дагараву работчы патрабуюць ад брыгадзіраў штогодных рашартаў аб іх заробку. Аднак яны іх не атрымліваюць. Ёсць многа работчы, якія за ўвесь час яшчэ не атрымлівалі зарплаткі. Ім вылаюць грошы толькі авансам. А колькі яны зарабілі за мінулыя месцы, нікому невідна.

Гэта выклікае незадоволенне работчы і прымушае многіх з іх пакідаць завод. Толькі за гэты дзень, 14 чэрвеня, пакінула завод 11 чалавек. Пачуваюцца гэтымі сілы стэвіць пад пагрозю зрыну выкананне плана торфзабавы.

У сваёй паставе ўрад ВССР патрабаваў ад т. Шабека, каб да 25 чэрвеня была ліквідавана запозначанасць па забавцы торфу. Устаноўлены тэрмін праішоў, але запозначанасць яшчэ не ліквідавана.

К. ПЫРХ.

Асоавіахімаўцы ордэнаноснага калгаса

Беларускі раскінуўся палі калгаса імені Шэраўскай Асобай Ваеннай Акруці. Задольны акадэмічным дыяном пажыці іх дружным роўня ўсёны. А зусім-жа нядаўна тав. Іванічэка і некалькі работчы з мільёнамі дачучых камароў. Лоўці час балоты былі кіпючы і недастугнымі. Але тое, што было не пад сілу парскай уладзе, стала па плячу большымым.

У 1929 годзе прышла сюды група дэмабілізаваных байшоў, камандзіраў Чырвонай Арміі, і пачала наступленне на балоты. Хутка рос і ўмацоўваўся калгас імені Беларускай Асобай Ваеннай Акруці. Неўзабаве ён стаў адным з перадавых у абласці.

Цяпер калгас славіцца на ўсё Беларусі. Ён другі год з'яўляецца ўдзельнікам Усеаўскай сельгасгаспадарчай выстаўкі, узнагароджан ордэнам Леніна.

Разам з калгасам расла і магнала прычына асоавіахімаўскай арганізацыі, створаная таксама ў 1929 годзе. Зараз у ёй налічана 116 калгаснікаў. А колькі былых калгаснікаў-асоавіахімаўцаў зараз у Чырвонай Арміі, Ваенна-Марскім Флоте!

Абшчына і разнастайна работа асоавіахімаўцаў ордэнаноснага калгаса. У ёй прымае ўдзел большасць калгаснікаў. У калгасе пастаянна працуюць гурткі ПЛХА, ГСА, варышылаўскіх стражкоў, птыхаваго боа, гранатажытчыкаў, група самаабороны. Больш палавіны калгаснікаў — запісаныя ПЛХА і ГСА.

Добра абавязана пажой абароны. У ім ёсць розныя наглядныя дапаможнікі, вінтоўкі, наборы атручваючых выплчаватэраў, проціпартыяныя накідкі і т. д. У пажой абароны амаль кожнага дня збіраюць

па калгаснікі, чытаюць абаронную літаратуру, слухаюць гутаркі па пытаннях прапавіаветранай і проціпартыянай абароны, аб міжнародным становішчы.

Актыўна Асоавіахімаўцы з'яўляюцца лепшымі людзьмі калгаса. Старшыня калгаса тав. Анісімаў, узнагароджаны Вялікай залатою медаллю, — член савета арганізацыі, дзяржа Акіньня Лузік, узнагароджана медаллю «За трудовую доблесть», цяляціна Хрысціна Мауэр, узнагароджана Малой сярэбранай медаллю, — актывісты абароннай работы.

Працуюць усе. Калгаснік тав. Бараўцаў кіруе стравой і стражкоў падрыхтоўкай, старшыня сельсавета тав. Кавалькоў — гуртком птыхаваго боа, член савета прычынай арганізацыі тав. Трахоўскі — гурткам ПЛХА, ГСА. Актыўны ўдзел прымае ў абароннай рабоце загадчык свінагоўчарнай таварнай фермы камуніст тав. Галай. Ён — старшыня прычынай асоавіахімаўскай арганізацыі, кіраўнік гуртка варышылаўскіх стражкоў.

Метады работы асоавіахімаўцаў ордэнаноснага калгаса самыя разнастайныя. Масва-абаронная работа праводзіцца і ў пажой абароны, і ў полі, і дома ў калгаснікаў, і нават ў кіногэтары (у калгасе шмат туканых кіногэтары). Звычайна перад пачаткам сэанса ў кіногэтары наладжваюцца кароткія гутаркі на абаронныя тэмы.

Кожны выхадным дзень у калгасе з'яўляецца абаронным днём. Распарадак абароннага дня прадумваецца загадзя. Адна група калгаснікаў займаецца стравой падрыхтоўкай, другая — стражкоў, трэцяя праводзіць тэматычныя вучбы.

